

PROGRAMMA

25 november 2013

7de Symposium Kwaliteit en patiëntveiligheid

Zijn we klaar voor patiënt en familie
empowerment ?

« Weten en willen is niet genoeg; toepassen en uitvoeren zijn doorslaggevend ! »
Goethe

© Boosa

Onze missie

De cel kwaliteit en patiëntveiligheid stimuleert de implementatie van een patiëntgericht, geïntegreerd en op evidentie gebaseerd zorgbeleid door middel van innoverende en duurzame programma's in samenspraak met haar partners.

service public fédéral
SANTÉ PUBLIQUE,
SECURITE DE LA CHAÎNE ALIMENTAIRE
ET ENVIRONNEMENT

federale overheidsdienst
VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

.be

I N T R O D U C T I E

“Zijn we klaar voor patiënt en familie empowerment?”

In de 7de editie van het symposium ‘Kwaliteit en Patiëntveiligheid’ wordt patiënt en familie empowerment in de schijnwerpers gezet.

We zijn ervan overtuigd dat patiënt en familie empowerment een relevant thema is dat beantwoordt aan de **noden van de maatschappij**. Door de toename van het aantal patiënten met chronische aandoeningen, een hogere levensverwachting, de opkomst van sociale netwerken, ... wordt het steeds belangrijker **om patiënten en hun naasten te percipiëren als partners in hun eigen zorgtraject en om hen hierin te begeleiden en te ondersteunen**. Mede hierdoor kan de patiëntenzorg nog kwaliteitsvoller, veiliger en efficiënter worden.

Op 25 november, hebben we het genoegen om een Amerikaanse spreker te ontvangen, Dave deBronkart, beter bekend onder de naam e-patient Dave. **Dave deBronkart** is een blogpatiënt die sinds 2009 strijdt voor een meer **participatieve en mensgerichte zorg**. Zijn aanwezigheid is strategisch en kan een eye-opener zijn voor patiënt en familie empowerment.

Andere experten die aan het woord komen zijn : professor **Michel Dupuis** voor meer antropologische inzichten (UCL), Dhr. **Luc Galoppin**, expert in sociale netwerken, Mevr. **Helen Baxter** (UK) over een “patient evidence-based” methodologie... Daarnaast krijgen ook patiënten, **patiëntenorganisaties** en **woordvoerders en actoren** van bijzondere projecten en hun naasten, een plaats op het symposium. Wij zijn ervan overtuigd dat deze getuigenissen een gevoelige snaar zullen raken.

We wensen u een aangenaam symposium toe.

Het QS Team

Cel Kwaliteit en Patiëntveiligheid, FOD Volksgezondheid

PROGRAMMA

08.30 Onthaal en koffie

09.00 Welkomstwoord

SESSIE 1 : De kracht van empowerment

09.15 Ethiek van een redelijke autonomie
Michel Dupuis, filosoof, UCL, ULg en voorzitter van het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek

09.35 Let Patients Help : hoe patiëntenparticipatie de gezondheidszorg kan veranderen
Dave deBronkart, e-patient Dave (VS)

10.35 "Empowerment : ja, maar..." : gevolgen van een cultuurverandering
Luc Galoppin, change management, MedeMerkers

10.55 Pauze

SESSIE 2 : Empowerment op verschillende niveaus

11.25 NIDCAP ontwikkelingszorg : een instrument voor familie empowerment in de neonatale dienst
Dominique Haumont, diensthoofd Neonatologie, UMC Sint-Pieter

11.45 Patiënten als Partners in de Zorg : eerste implementatiemodel
Yamina Abidli, consultant en doctoranda in innoverend gezondheidsmanagement, ULB

12.05 Empowerment en patiëntenorganisaties
Ilse Weeghmans, directeur Vlaams Patiëntenplatform en Peter Gielen, maatschappelijk werker Trefpunt Zelfhulp
Het verankeren van patiëntenparticipatie in ziekenhuizen
Micky Fierens, directeur, LUSS (Ligue des Usagers des Services de Santé)

12.45 Vragen aan de sprekers van de voormiddag

13.00 Lunch

SESSIE 3 : Patient stories

14.00	Getuigenissen van patiënten en zorgverleners voor een kwaliteitsvollere zorg <i>Helen Baxter, directeur Innovation and Service Design in Healthcare (UK)</i>
14.30	Familieparticipatie in de geestelijke gezondheidszorg : van theorie naar praktijk <i>Koen de Maeseneir, coördinator Familieplatform geestelijke gezondheid</i>
14.50	Men verstopt zich vaak achter de therapeutische relatie, maar welke houding aannemen eens die relatie verandert ? <i>Sonja Develter, grondlegger huis voor respijtzorg "Villa Indigo" en Noëlle Baudelet, mama van Haris</i>
15.20	Hoe luisteren naar familie een kind kan redden <i>Dominique Damas, voorzitter vereniging X fragile België en mama van Benoît, Quentin en Diego</i>
15.40	Vragen aan de sprekers van de voormiddag
16.00	Slotbeschouwingen
16.15	Einde

**"Weten en willen is niet genoeg;
toepassen en uitvoeren zijn doorslaggevend!"**
Goethe

Sessie 1

Sessie 1 : De Kracht van empowerment

09.15 ~ 09.35

Ethiek van een redelijke autonomie

“Redelijke autonomie” is een fundamentele ethische waarde en een doelstelling die moet bereikt worden voor patiënten die actief deelnemen aan hun eigen zorgtraject. Deze vorm van autonomie uit zich zowel op individueel niveau (materiële en intellectuele capaciteiten) als op familiaal en maatschappelijk niveau. Zonder deze context is autonomie niet meer dan enkel een slogan.

Michel Dupuis, filosoof, UCL en ULg en voorzitter van het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek

9.35 ~ 10.35

Let Patients Help: hoe patiëntenparticipatie de gezondheidszorg kan veranderen

De laatste 40 jaar werd door sommige artsen aangegeven dat patiënten de minst geraadpleegde partners zijn in een zorgteam. Vandaag gebruiken patiënten en hun families het internet om meer informatie te vinden en in contact komen met lotgenoten. “e-Patients” en hun familie zijn een nieuwe soort patiënten die dankzij nieuwe technologieën empowered zijn, die meer bereid en betrokken zijn bij hun zorg en die over de middelen beschikken om actief deel te nemen. Om de waardevolle elementen van deze evolutie optimaal te benutten is hierin meer inzicht nodig. Alleen zo kan een meer aangepaste gezondheidszorg vorm gegeven worden.

Dave deBronkart, e-patient Dave (VS)

7de Symposium Kwaliteit en patiëntveiligheid

Zijn we klaar voor patiënt en familie empowerment ?

25 november 2013

10.35~ 10.55

"Empowerment : ja, maar..." : gevolgen van een cultuurverandering

Empowerment doet ons dromen en geloven in inspraak en democratie. Tot we voor het eerst zelf de controle uit handen moeten geven. Onze autoriteit is plots niet meer vanzelfsprekend. Ze wordt afgewogen tegenover de invloed van andere betrokkenen.

In deze presentatie introduceren we de zogenaamde "sociale architectuur", een nieuw evenwicht tussen medische autoriteit en invloed van patiënten; maar ook : het competitief voordeel van de zorginstelling. Vanuit zijn ervaring als veranderdeskundige en als ouder van een kind met een chronische aandoening schetst Luc Galoppin wat nodig is om dergelijke cultuurverandering op gang te brengen.

Luc Galoppin, change management, MedeMerkers

Sessie 2

Sessie 2 : Empowerment op verschillende niveaus

11.25 ~ 11.45

NIDCAP ontwikkelingszorg : een instrument voor familie empowerment in de neonatale dienst

Premature pasgeborene baby's worden blootgesteld aan een ziekenhuismilieu dat sterk verschilt van hun intra-uterien leven. Hun groei en neuro-sensoriële ontwikkeling zijn van groot belang en dat maakt hen zo kwetsbaar. Recente wetenschappelijke studies toonden de negatieve effecten aan van stress in neonatale diensten en hoe de scheiding tussen moeder en kind door de baby als pijn ervaren wordt.

De uitdaging voor de moderne neonatologie is om de relatie tussen ouders en baby te herstellen om samen met hen de baby zo goed als mogelijk bij te staan in zijn ontwikkeling. Via het NIDCAP programma wordt "family centered" care in traditionele neonatale eenheden georganiseerd.

Dominique Haumont, diensthoofd Neonatologie, UMC Sint-Pieter

11.45 ~ 12.05

Patiënten als Partners in de Zorg: eerste implementatiemodel

Na opleiding kunnen zorgverleners het "Patiënten als Partners model" in praktijk uitvoeren. Dit zes fasenmodel helpt hen de nodige vaardigheden te verwerven om patiënten te steunen en te betrekken bij hun zorg.

Het "Patiënten als Partners model" is een wetenschappelijke methode die het gedrag van individuen als uitgangspunt neemt om zorgverleners te helpen bij de implementatie van dit model.

Yamina Abidli, consultant en doctoranda in innoverend gezondheidsmanagement, ULB

7de Symposium Kwaliteit en patiëntveiligheid

Zijn we klaar voor patiënt en familie empowerment ?

25 november 2013

12.05 ~ 12.45

Empowerment en patiëntenorganisaties

Patiëntenorganisaties empoweren patiënten op individueel niveau door het verschaffen van informatie, het uitwisselen van ervaringen en het stimuleren van gezondheidsbevorderend gedrag. Ook in ziekenhuizen kunnen patiëntenorganisaties een belangrijke en complementaire rol spelen. Er wordt ingegaan op de randvoorwaarden om tot een goede samenwerking tussen ziekenhuizen en patiëntenorganisaties te komen.

*Ilse Weeghmans, directeur Vlaams Patiëntenplatform en
Peter Gielen, maatschappelijk werker Trefpunt Zelfhulp*

Het verankeren van patiëntenparticipatie in ziekenhuizen

Patiëntenorganisaties zijn belangrijke actoren voor veranderingsprocessen in de zorg. Door het ontwikkelen van maatschappelijke en participatieve initiatieven trachten patiëntenorganisaties verandering te bewerkstelligen. In deze presentatie wordt een project voorgesteld waarbij organisaties en ziekenhuismedewerkers samenwerken, waarbij de verschillende vormen van participatie geanalyseerd worden, waarbij wordt nagegaan welke effecten dit heeft op patiëntenparticipatie en hoe dit alles resulteert in de verbetering van zorgprocessen.

Micky Fierens, directeur, LUSS (Ligue des Usagers des Services de Santé)

Sessie 3

Sessie 3 : Patient stories

14.00 ~ 14.30

Getuigenissen van patiënten en zorgverleners voor een kwaliteitsvollere zorg

In deze presentatie wordt een overzicht gegeven van 'experience-based design' (EBD) – een methodologie om samen met patiënten en ziekenhuismedewerkers de kwaliteit van zorg te verbeteren. Via deze methode wordt inzicht bekomen in emotionele reacties die mensen kunnen hebben in bepaalde situaties. Hierdoor kunnen patiënten en zorgteams bepaalde veronderstellingen en percepties die leven bij de patiënt/familie of de medewerker in vraag stellen.

Helen Baxter, directeur Innovation and Service Design in Healthcare (UK)

14.30 ~ 14.50

Familieparticipatie in de geestelijke gezondheidszorg : van theorie naar praktijk

Binnen het familieplatform GGZ worden regelmatig concrete praktijkervaringen uitgewisseld in het kader van coaching en intervisiesessies. Hierbij staat de rol van familievertegenwoordigers, op de verschillende niveaus van de participatieladder, centraal. In deze praktijkverhalen worden enkele aandachtspunten geanalyseerd waardoor, voor alle partijen, betere voorwaarden voor een vruchtbare dialoog gecreëerd worden.

Koen de Maeseneir, coördinator Familieplatform geestelijke gezondheid

7de Symposium Kwaliteit en patiëntveiligheid

Zijn we klaar voor patiënt en familie empowerment ?

25 november 2013

14.50 ~ 15.20

Men verstopt zich vaak achter de therapeutische relatie, maar welke houding aannemen eens die relatie verandert ?

In deze presentatie wordt het principe van “bundled empowerment” uitgelegd waarbij, in verschillende stappen, een individuele expert kan doorgroeien tot katalysator van cultuurverandering in de zorg van zwaar zieke kinderen en hun familie.

Villa Indigo wordt hiervoor als voorbeeld gebruikt.

Sonja Develter, grondlegger huis voor respijtzorg “Villa Indigo”

Mensgerichte zorg in een ziekenhuis? Dat is empowerment. Het is cruciaal dat zowel artsen als verpleegkundigen zich hiervan bewust zijn. Op basis van de verschillende fasen in het ziekteproces van haar zoon en de hospitalisaties, wordt een overzicht geschetst van wat deze mensen ervaren hebben.

Noëlle Baudalet, mama van Haris

15.20 ~ 15.40

Hoe luisteren naar familie een kind kan redden

Als mama van drie kinderen met het fragiele-X-syndroom volg ik minutieus hun evolutie op sinds hun diagnose. Wie beter kent de geneeskunde, de pedagogie, de leermethodes dan jullie zorgverleners? Maar, wie kent beter zijn eigen kinderen, hun parcours en hun gezondheid dan de ouders? Laten we samen onze expertise delen om beter en sneller te werk te gaan.

Dominique Damas, Voorzitter vereniging X fragile België en mama van Benoît, Quentin en Diego

Pacheco center

Ingang zijkant Financietoren
Pachecolaan, 13
1000 Brussel

- ◆ Gratis deelname
- ◆ Simultaanvertaling (Nederlands/Frans/Engels)
- ◆ Accrediteringspunten aangevraagd voor artsen
- ◆ Contact : qs@health.belgium.be
- ◆ www.patient-safety.be